

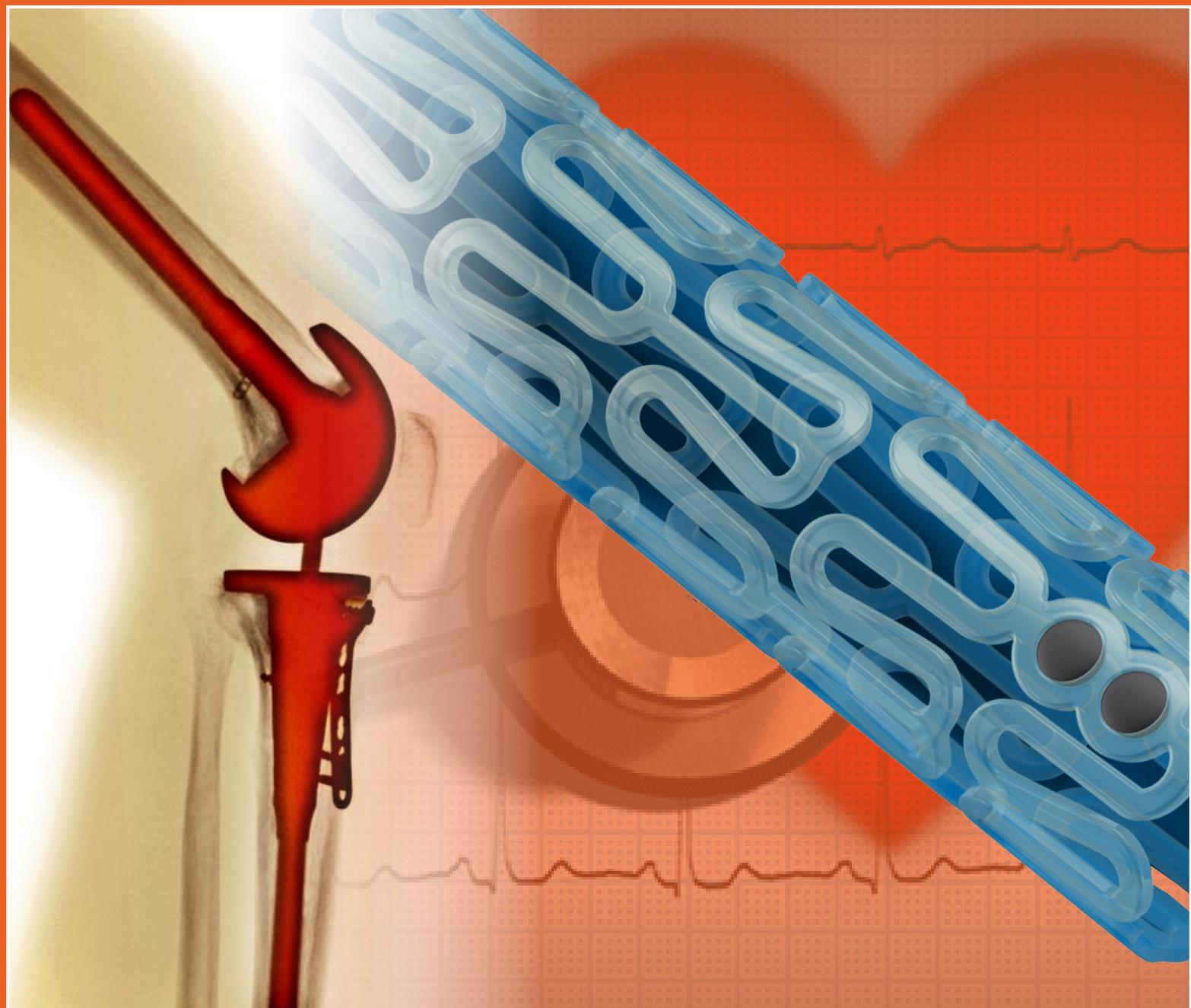

CIMS News

Care & Cure

Volume-3 | Issue-30 | January 25, 2013

Price : ₹ 5/-

ભારતમાં પ્રથમ વાર સિમ્સ હોસ્પિટલ દ્વારા બીવીએસ (બાયોએબ્સોર્બિલ સ્ટેન્ટ-સ્કેફોલ્ડ)ની રજૂઆત

ભારતમાં પ્રથમ વાર ડાયાબીટીસ ધરાવતા યુવાન દર્દીને ત્રણ ઓગળી જાય તેવી સ્ટેન્ટ તથા તાંજાનીયાની મહિલાને બે સ્ટેન્ટ નાખીને સિમ્સ હોસ્પિટલ દ્વારા બીવીએસ (બાયોએબ્સોર્બિલ સ્ટેન્ટ-સ્કેફોલ્ડ)ની રજૂઆત

ભારતમાં સૌ પ્રથમ વાર સિમ્સ હોસ્પિટલના સિનિયર ઈન્ટરવેન્શનલ કાર્ડિયોલોજિસ્ટ દ્વારા ૪૬ વર્ષના યુવાન ડાયાબીટીસના દર્દીને બાયપાસ સર્જરીના વિકલ્પે ત્રણ ઓગળી જાય તેવી સ્ટેન્ટ બેસાડી છે. સીમ્સ હોસ્પિટલના કાર્ડિયોલોજિસ્ટ ૨૭ વર્ષનો અનુભવ ધરાવે છે અને ૧૦,૦૦૦થી વધુ એન્જ્યોપ્લાસ્ટી કરી ચૂક્યા છે. અન્ય હોસ્પિટલમાં બાયપાસ સર્જરીની સલાહ મેળવી ચૂકેલા એક દર્દી આ અઠવાડીએ સિમ્સ હોસ્પિટલમાં આવ્યા હતા. તેમને રક્તનલીકાઓમાં નવી કંતિકારી બાયોએબ્સોર્બિલ સ્કેફોલ્ડ બેસાડવાની સલાહ આપવામાં આવી. આ શલ્કાક્ષિયા એક જ ઓપરેશનમાં પૂર્ણ થઈ. થોડા સમય પછી આ સ્ટેન્ટ ઓગળી જશે તેથી દર્દીએ લોહી પાતળું કરવાની દવાનો બેવડો ડોઝ લેવો નહીં પડે. જો તેમણે રૂગ કોટેડ સ્ટેન્ટ નંખાવી હોત તો હૃદયની રક્તનલીકામાં લોહીના ગણ્ણા જામે નહીં તે માટે દવા લેવી પડત.

આ ઉપરાંત તાંજાનીયાથી આવેલા મહિલાને એ જ દિવસે આ પ્રકારની બે સ્ટેન્ટ બેસાડવામાં આવી હતી. તેમનો દિકરો અમેરિકામાં રહેતો હોવા છતાં તેમણે આ ઓપરેશન ભારતમાં કરાવવાનો નિર્ણય લીધો હતો. કારણ કે અમેરિકામાં હજુ સુધી આ ટેકનોલોજી ઉપલબ્ધ નહીં હોવાથી તેમણે આ નવતર ટેકનોલોજીનો લાભ લેવા માટે ભારત આવવાનું પસંદ કર્યું હતું.

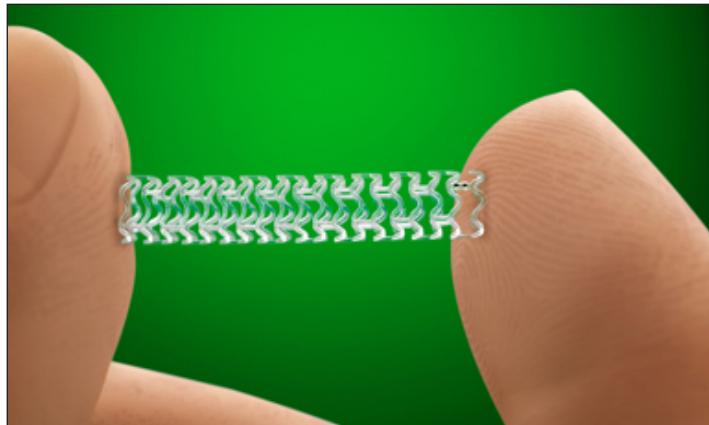
કાર્ડિયોલોજિસ્ટના જગ્યાબાબુ મુજબ સ્ટેન્ટનું સમગ્ર પ્લેટફોર્મ (કે જેને સ્કેફોલ્ડ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.) એક વર્ષથી ઓછા સમયમાં ઓગળી જાય છે અને રક્તનલીકા વિવિધ પ્રવૃત્તિઓને કારણે કુદરતી રીતે કામ કરતી થઈ જાય છે. આ કાન્નિકારી ટેકનોલોજીથી રક્તનલીકાઓ અવરોધ (block) વગર વધુ કુદરતી સ્થિતીમાં કામ કરતી થઈ જાય છે, જાણો કે તે ક્યારેય અવરોધાઈ નથી.

૬૨ વર્ષ ૭,૦૦૦થી વધુ એન્જ્યોપ્લાસ્ટી, ૨,૦૦૦થી વધુ એન્જ્યોપ્લાસ્ટી અને ૧,૦૦૦ થી વધુ બાયપાસ સર્જરી કરતી સિમ્સ હોસ્પિટલ કાર્ડિયોવાસ્ક્યુલર થેરાપીમાં પણ્ણીમ ભારતનું અત્યંત વ્યસ્ત કેન્દ્ર ગણાય છે.

એબોટ દ્વારા થોડા મહિના પહેલાં ક્લિનિકલ ટ્રાયલ પૂર્ણ કરીને, ડીસીજાઈ માન્ય, દવા છોડતી બાયોએબ્સોર્બિલ વાસ્ક્યુલર સ્કેફોલ્ડ (BVS) ભારતમાં રજૂ કરવામાં આવી હતી. કોરેનરી આર્ટરી ડીસીજ (CAD) ની સારવારામાં આ સ્ટેન્ટ (સ્કેફોલ્ડ)ને ઉપયોગ કરીને સિમ્સ હોસ્પિટલ, અમદાવાદ મેમાં સામેલ થઈ હતી. આ સ્ટેન્ટ ધાતુની સ્ટેન્ટની જેમ જ હૃદયને રક્તનો પુરવઠો યથાવત જાળવવાનું કામ કરે છે, પણ સમય જતાં તે ઓગળી જાય છે અને પાછળ સારવારથી સારી થયેલી નલીકાને છોડી જાય છે જે વધુ કુદરતી રીતે કામગીરી અને હલનચલન કરે છે કારણ કે તે કાયમી ધાતુની સ્ટેન્ટથી મુક્ત હોય છે.

એબોટની બીવીએસ કુદરતી રીતે ઓગળી જતી સામગ્રી પોલિએક્ટાઇડમાંથી બનાવેલી હોય છે, જેનો કંપની ઓગળી જતા ટાંકા

જેવા મેડિકલ ઈમ્પ્લાન્ટ્સમાં ઉપયોગ કરે છે. કંપનીનો દાવો છે કે ઓગળી જતી સ્કેફોલ્ડના ઘણા લાંબા ગાળાના લાભ છે. કસરત, સારવાર, ડાયોગ્નોસ્ટીક વિકલ્પો વગેરે પ્રવૃત્તિઓ કરતી વખતે જરૂર પ્રમાણે પ્રતિભાવ આપીને રક્તનલીકા પહોળી કે સાંકડી થઈ શકે છે. લોહીના ગણ્ણા જામે નહીં તે માટે લેવી પડતી દવાની જરૂરિયાતમાં ઘટાડા થાય છે તથા કાયમી મેટલીક સ્ટેન્ટ નાખવાને કારણે ભવિષ્યમાં કરવી પડતી સારવાર અને નિદાનના વિકલ્પો વિસ્તૃત બને છે. જો દર્દીએ બીજી કોઈ શલ્લક્ષિયા કરાવવાની જરૂર પડે તો લોહીના ગણ્ણા થતા અટકાવવા માટે લેવાની દવાની ચિંતા કરવાની રહેતી નથી, આવી દવાથી વધુ પડતું લોહી વહી જતું હોય છે.

તે ધાતુની સ્ટેન્ટની જેમ જ હદ્યને મળતો લોહીનો પુરવઠો પુનઃસ્થાપિત કરી શકે છે પણ સમય જતાં સારવાર પામેલી અને વધુ કુદરતી રીતે કામગીરી અને હલનચલન કરતી રક્તનલીકા પાછળ છોડીને ઓગળી જાય છે, કારણ કે તે કાયમી મેટલીક સ્ટેન્ટથી મુક્ત હોય છે.

ઓગળી જતી સ્કેફોલ્ડના જે લાંબા ગાળાના લાભ છે તેમાં લોહીના ગણ્ણા જામે નહીં તે માટે લેવી પડતી દવાની જરૂરિયાતમાં ઘટાડા થાય છે તથા કાયમી મેટલીક સ્ટેન્ટ નાખવાને કારણે ભવિષ્યમાં કરવી પડતી સારવાર અને નિદાનના વિકલ્પો વિસ્તૃત બને છે. જો દર્દીએ બીજી કોઈ શલ્લક્ષિયા કરાવવાની જરૂર પડે તો લોહીના ગણ્ણા થતા અટકાવવા માટે લેવાની દવાની ચિંતા કરવાની રહેતી નથી, આવી દવાથી વધુ પડતું લોહી વહી જતું હોય છે.

બે બાયોએઝોર્બેલ સ્ટેન્ટ બેસાડવામાં આવી છે તે તાંજાનીયાની મહિલા તથા ત્રણ બાયોએઝોર્બેલ સ્ટેન્ટ બેસાડી છે તે ગુજરાતના દર્દીને અહીં તસવીરમાં દર્શાવ્યા છે

ઝયપરટેન્શન - ઇન્પો કાનિલ

શું તમને તમારા બ્લડ પ્રેશરની જાણકારી છે ?

શું તમારું બ્લડ પ્રેશર કાબુમાં છે ?

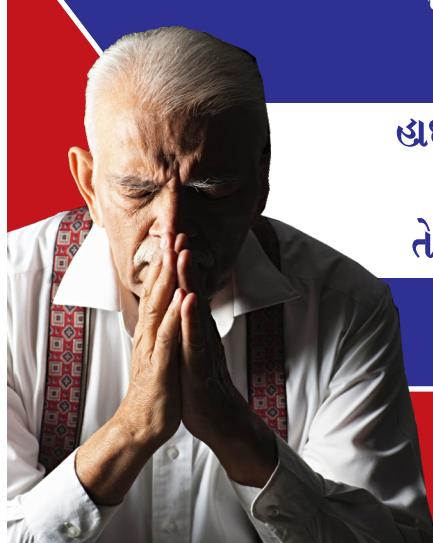
**સીમ્સ Resistant HTN
(પ્રતિકારક ઝયપરટેન્શન) ક્લિનિક**

અધ બ્લડ પ્રેશર એ ઘણા લોકોમાં જોવા મળતી બીમારી છે જેમાં ધમનીઓની ડિવાલ પર આવતું વધુ પડતું દબાણ લાંબા ગાળે હદ્યરોગ, લક્વો, ક્રીઝી ફેલ્યોર તથા અંધાપો લાવે છે.

અલગ-અલગ અત્યાધુનિક થેરાપી વિશે ચર્ચા થરો

અધ બ્લડ પ્રેશરના દર્દીઓ જે તી પ ગોળીઓ બ્લડ પ્રેશર માટે લેતા હોય છતાં બ્લડ પ્રેશર $> = 170/80$ રહેતું હોય તેવા દર્દીઓને નીચેની સેવાઓ વિના મૂલ્યે આપવામાં આવશે.

**નિ:શુલ્ક કન્સલટેશન ◆ નિ:શુલ્ક છકો અને નિ:શુલ્ક રિનલ ડેપ્લર
(જરૂરિયાત પ્રમાણે)**

ઓપરેશનના દર્દી મુક્તિ આપતાં એનેસ્થેશિયોલોજીસ્ટ્સ

કોઈપણ ઓપરેશન દરમ્યાન અને એ પછી દર્દીને ખાલ ન આવે અને તેને પીડા થાય નહીં તે જોવાનું કામ એનેસ્થેશિયોલોજીસ્ટ્સનું છે. આ ઉપરાંત શરીરની બાકીની સિસ્ટમ્સ રાખેતા મુજબ ચાલે તેનું મોનિટરીંગનું કામ પણ એનેસ્થેશિયોલોજીસ્ટ્સ કરે છે. અગાઉ એનેસ્થેશિયા આપવો એટલે શીશી સુંધાડવી તેવું માનવામાં આવતું હતું, હવે નિશ્ચિત ડોઝનું ઈન્જેક્શન નસમાં અપાય છે. ઓપરેશન પછી દર્દી ચોક્સ સમયમાં ભાનમાં આવે તે પ્રકારે ટેઇલર મેઈડ ડોઝ અપાય છે, જેથી દર્દીની રિકવરી જડપી થાય છે અને ઓપરેશન પછીના થોડાક કલાકોમાં જ દર્દી પુનઃ કાર્યરત થઈ જાય છે.

સિસ્મસમાં તમામ આધુનિક સુવિધાઓ ધરાવતું ઓપરેશન થિયેટર છે, જેમાં કાર્ડિયાક તથા બીજી બધી જ સર્જરીના દર્દીઓ માટે નિશ્ચિત પ્રમાણમાં એનેસ્થેશિયા આપવાના મિશનની સુવિધા છે. ગુજરાતમાં કદાચ પ્રથમવાર સિસ્મ હોસ્પિટલ, અમદાવાદમાં અભનજીમાં દૂરખીન નાંખીને ઈકોકાર્ડિયોગ્રાફી કરવામાં આવે છે, જેથી ઓપરેશન પહેલાં હૃદયમાં રહેલી સમસ્યાને નજરે જોઈને ઓપરેશનનું આયોજન કરી શકાય અને ઓપરેશન પછી તેના પરિણામની ચકાસણી કરીને ઓપરેશન સફળ છે કે નહીં તે જાડી શકાય. ઓપરેશન પહેલાં અને પૂર્વ થયા પછી ટ્રાન્સઈસોફેન્યુલ ઈકો કાર્ડિયોગ્રામ દ્વારા હૃદયની સ્થિતિ અંગે જાણકારી મેળવાય છે. ખૂબ જૂજ હોસ્પિટ્લોમાં, જેમકે સીમસમાં આ માટે તાલિમ પામેલા એનેસ્થેશિયોલોજીસ્ટ્સ છે. હૃદય રોગના ઓપરેશનની શરૂઆતથી દર્દી જ્યાં સુધી આઈસીયુમાં રહે ત્યાં સુધી દર્દીની મોનીટરીંગ જવાબદારી કાર્ડિયાક એનેસ્થેશિયોલોજીસ્ટ્સની હોય છે. આ ઉપરાંત કાર્ડિયાક પ્રોસિજર્સ, ન્યૂરો સર્જરી, બેરીયાટ્રીક સર્જરી તથા પેઈન મેનેજમેન્ટ વગેરેમાં પણ તેમની ભૂમિકા મહત્વની બની રહે છે.

એનેસ્થેશિયાની પ્રક્રિયા હવે એટલી અધતન બની છે કે સ્વિચ ઓન-સ્વિચ ઓફની જેમ ઓપરેશન વખતે દર્દીને વેનમાં લઈ જવાની કે ઘેનમુક્ત કરવાની પ્રક્રિયા થતી હોય છે. એમાં દર્દીને પૂર્વ નિર્ધારિત સમય

મુજબ જ ઘેનમાં ચાખવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત લોકલ અને રિઞ્ચ્યોનલ એનેસ્થેશિયા દ્વારા દર્દીના શરીરનો જરૂરિયાત હોય તેટલો જ ભાગ માત્ર ચોક્સ સમય પૂરતો જ બહેરો બનાવવામાં આવે છે. તબીબી વિજ્ઞાના વિકાસની સાથે સાથે ભારે ચોક્સાઈ ધરાવતાં એનેસ્થેટીક્સ ઉપલબ્ધ થઈ રહ્યાં છે અને એનેસ્થેશિયોલોજીસ્ટ્સ લગભગ તમામ પ્રકારનાં ઓપરેશનોમાં આવશ્યક બની રહ્યા છે.

ધર્ષિવાર ઓપરેશન માટે બેભાન કરનાર દર્દી ફરીથી ભાનમાં આવશે કે નહીં તેવો અકારણ ડર રહેતો હોય છે. આવો ડર અસ્થાને છે કારણ કે દર્દીને ઓપરેશન દરમ્યાન અને ઓપરેશન પછી દર્દીને પીડા થાય નહીં તે પ્રકારે ડોઝ નક્કી કરવા ઉપરાંત હૃદય, ફેફસાં, કિડની જેવાં શરીરનાં તત્ત્વો નિયંત્રિત કરવાનું કામ નિષ્ણાંત એનેસ્થેશિયોલોજીસ્ટ્સ કરે છે.

આજે એનેસ્થેશિયા ઓપરેશન થિયેટરની સીમાઓ પાર કરીને બીજા ઘણાં ક્ષેત્રોમાં પ્રવેશી છે, જેમાં ધનિષ સારવાર (હીહજેદી ઝડ્પી), જટીલ દર્દીનું નિવારણ અને દુખાવા મુક્ત જીવનનો સમાવેશ થાય છે. આ તબીબી શાખાનું હૃદય, મગજ, પ્રસૂતિ, કેન્સર, ઓર્થોપેડિક, બેરીયાટીક્સ (મેદસ્વીતાનું ઓપરેશન) વગેરે ધર્ષિ શાખાઓમાં વિસ્તરણ થયું છે. આ દરેક ઓપરેશન માટે નિષ્ણાંત એનેસ્થેશિયોલોજીસ્ટ્સ હોય છે. આ બધા જ પ્રકારના નિષ્ણાંતો સીમ્સ હોસ્પિટલમાં ઉપલબ્ધ છે.

સૌજન્ય

ડૉ. નિરેન ભાવસાર (MD) (મો) +૯૧-૯૮૭૯૮૫ ૭૧૮૧૭
ઈ-મેલ : niren.bhavsar@cims.me

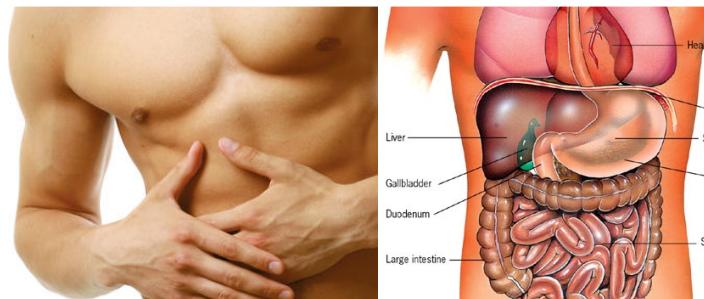
ડૉ. હિરેન ધોળકીયા (MD, PDCC) (મો) +૯૧-૯૮૫૮૬૩ ૭૫૮૧૮
ઈ-મેલ : hiren.dholkia@cims.me

ડૉ. ચિંતન શેઠ (DA, DNB, FICA) (મો) +૯૧-૯૯૭૩૨ ૦૪૪૫૪
ઈ-મેલ : drcksheth@gmail.com

પેટની ઈજાઓની સારવાર ઓપરેશન વગર

ટ્રોમા એટલે શારીરિક ઈજા. આ શારીરિક ઈજાઓ કોઈપણ પ્રકારે થછ શકે છે જેમ કે રોજબચોજ થતા વાહન અક્સમાત, હંચાઈ પરથી પડવુ, ફેકટરી / વર્કશૉપમાં કામ કર્યી વખતે, મારામારી, બોમ્બ બ્લાસ્ટ વગેરે... તથા ઘણી વખત કુદ્દરતી હોનારત જેમ કે ભૂંક્પ, સુનામી, પુર આવવુ તેમા પણ થતી હોય છે.

આ બધી શારીરિક ઈજાઓમાં પેટમાં વાગવાથી થતી ઈજા ખૂબ જ ગંભીર અને જાનહાનિ થાય તેવી હોય છે. સામાન્યત: પેટની ઈજાનું બહુ જલ્દીથી નિદાન નથી થતુ કારણ કે તેમાં ઘણીવાર દર્દીને પોતાને પેટમાં દુઃખાવા સિવાય તકલીફ નથી હોતી, તો ઘણી વાર પેટમાં દુઃખાવા સિવાય, પેટ કુલી જવુ, ઉલ્ટી થવી, ઉલ્ટીમાં લોહી વહેવું એવી બધી તકલીફ હોય છે. પેટની ઈજાનાં જો આવા લક્ષણો હોય તો, તાત્કાલિક એવા દર્દીને સારી હોસ્પિટલ જેમ કે સીમ્સ ટ્રોમા સેન્ટરમાં ખસેડવા જોઈએ જેથી કરીને તેની સધન સારવાર ઝડપથી થઇ શકે.

ઇમરજન્સી ડિપાર્ટમેન્ટમાં આવી પેટની ઈજાઓના દર્દીઓની સધન સારવાર શરૂ કરવામાં આવે છે. જેમાં તેનું તાત્કાલિક નિદાન કરવાની પ્રોસેસ ચાલુ થાય છે. જેમાં બ્લડ રિપોર્ટ્સ, એક્સ-રે, સોનોગ્રાફી કરવામાં આવે છે. જ્યારે સોનોગ્રાફીનો રિપોર્ટ પોઝિટિવ આવે છે ત્યારે મોટે ભાગે આવા દર્દીનું પેટનું ઓપરેશન કરવું પડતું હોય છે. પણ જ્યારે ડોક્ટરના એક્ઝામીનેશનમાં પેટમાં લીવર, બચોળ કે ક્રિડનીની ઈજાઓ હોય અને તેમાંથી જ્યારે ખૂબ જ પ્રમાણમાં લોહી વહી રહ્યુ હોય ત્યારે આવા દર્દીને મોટે ભાગે સર્જન ઓપરેશન કરીને સારવારનો વિકલ્પ આપતા હોય છે. છેલ્લા ધ્યાકામાં થયેલ ટેકનોલોજીકલ એડવાન્સમેન્ટ તથા દર્દીને ટ્રોમા આઇસીયુમાં સધન સારવારના ક્લોઝ મોનિટરિંગ થી દુંગ-70 % દર્દીને નોન-ઓપરેટીવ (ઓપરેશન વગર) સારવાર આપીને સજા કરી શકાય છે. આ સારવાર ડેંટના પેટનો સીટી સ્કેન (contrast) કરવામાં આવે છે જેમાં પેટની આંતરડાની અથવા આંતરડાને આપનાર બ્લડ સપ્લાયની ઈજાને rule out કરવામાં આવે છે. જો એવા દર્દીને લીવર, બચોળ કે ક્રિડનીની ઈજા હોય અને તેમાંથી લોહી વહી રહ્યુ હોય તો તેમની સારવાર ટ્રોમા આઇસીયુમાં ક્લોઝ મોનિટરિંગ ડેંટ કરવામાં આવે છે. તેમની લોહીની તપાસ દર આઠ કલાકે અથવા વધારે વાર

જરૂરી હોય તેમ કરવામાં આવે છે. તેમને Blood Transfusion & Blood Component Transfusion જેવા કે પ્લેટલેટ્સ, પ્લાસ્મા, અથવા ક્ષયોપ્રેસીપીટેટ આપવામાં આવે છે જેથી કરીને વહી ગયેલું લોહી શીખ્સથાય અને જલ્દીથી લોહી ગંધાય જાય અને લોહી વહેવાનું બંધ થાય. આ સારવારમાં લોહી જલ્દીથી ગંધાય તે માટેના ઇન્જેક્શન પણ આપવામાં આવે છે. જો આવી સારવાર દરમિયાન દર્દીને Parameters સારા રહે અને લોહી વહેવાનું ઘટીને બંધ થાય તો મોટા ભાગે ઓપરેશન કરવું પડતું નથી.

જે દર્દીને લીવર, બચોળ કે ક્રિડનીમાંથી ધમની ફાટી જવાથી લોહી વહેતુ હોય તો તેવા કેસમાં લોહી બંધ થતુ નથી. આવા પ્રકારની દર્દીને કેથલેબમાં એન્જિયોગ્રાફી જેવા પ્રકારની પ્રોસીજર થી એન્જિયોઅભોલાઇઝેશન કરવામાં આવે છે એટલે કે દર્દીને જે ધમનીમાંથી લોહી વહી વહી રહ્યુ હોય ત્યો જેલફોમ / કોઇલ જેવા પદ્ધર્થ વાપરીને ધમની બ્લોક કરવામાં આવે છે અને ત્યાંથી થઇ રહેલું બ્લીડિંગ બંધ કરી શકાય છે. આ પ્રકારની અત્યંત આધુનિક પ્રોસીજરથી દર્દીનું પેટનું ઓપરેશન ચેકી શકાય છે. જે સીમ્સ ટ્રોમા સેન્ટરમાં ઉપલબ્ધ છે. ઓપરેશન વગરની આ સારવાર જો સફળ થઇ રહી હોય તો, બે કે ત્રાણ દિવસ પછી દર્દીને ટ્રોમા આઇસીયુમાંથી વોર્કમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે છે. ગ્રાંડ દિવસમાં જો આંતરડાની મુવમેન્ટ શરૂ થઇ ગઈ હોય તો ખાવા-પીવાનું પણ ચાલુ કરવામાં આવે છે. આ સારવાર દરમિયાન ૭૨ કલાક પછી અથવા જરૂર જણાય ત્યારે ફરીથી સોનોગ્રાફી કરીને ચેકઅપ કરવામાં આવે છે. દર્દીને જો શરીરની બીજી કોઇ ઈજા ના હોય તો ૭ થી ૧૦ દિવસમાં રજા આપવામાં આવે છે.

ટ્રોમાના, જો પેટમાં થયેલ ઈજા માટે, દર્દીને સારી હોસ્પિટલ જેમ કે સીમ્સ ટ્રોમા સેન્ટરમાં ખસેડવામાં આવે અને તાત્કાલિક તેની સારવાર શરૂ કરી, દર્દીનું ટ્રોમા આઇસીયુમાં ક્લોઝ મોનિટરિંગ ડેંટ ઓપરેશન વગર સારવાર કરી શકાય છે. આ દરમિયાન જરૂર જણાય તો કેથલેબમાં એન્જિયોઅભોલાઇઝેશન જેવી પ્રોસીજર થી લોહી વહેતું અટકાવી શકાય છે. જેથી કરીને પેટનું ઓપરેશન ના કરવું પડે. છતાં પણ ૨૦-૩૦ % દર્દીને જો ૨૪ થી ૪૮ કલાકમાં આંતરડાની ઈજાના લક્ષણો ડેવલોપ થાય, તેમના પેચામીટર બગડે અથવા ખૂબ જ ઝડપથી લોહી વહેવાનું ચાલુ રહે તો, ગમે ત્યારે ઇમરજન્સીમાં પેટનું ઓપરેશન કરવું પડી શકે છે.

સૌઝન્ય

ડૉ. સંજય શાહ (મો) +૯૧-૯૮૮૮૦ ૦૦૨૬૫
 MBBS, MS, DNB (Gen Surgery- Gold medalist)
 DNB (Trauma care – Mumbai) DSTC (South Africa)
 First qualified trauma surgeon in India
 Faculty & Course Operator : ATLS, India
 ઈ-મેલ : sanjay.shah@cims.me

કેન્સર એટલે કેન્સલ - સાચું નથી

આપણે અત્યારે ચારેબાજુ કેન્સરના ઠગલાબંધ કેસોને જોઈએ છીએ ત્યારે વિચાર આવે છે કે આનું કારણ શું ? કેમ કેન્સરના કેસોનો એકાએક વધારો થયો. આ માટે આપણે આપણી જાતને પૂછવું પડશે કે કેમ એકાએક કેન્સરના કેસો વધવા માંડ્યા છે.

આપણી બદલાતી જીવનશૈલી મહદૂદાંશો કારણભૂત છે. વધેલો વ્યસનોનો વ્યાપ પડ્યા એટલો જ જવાબદી છે. આ સાથે સામાન્ય માણસની જગૃતી, પ્રચાર માધ્યમોનો ફાળો પણ મહત્વનો છે.

આ કેન્સર એટલે શું ?

સામાન્ય સમજણ આપવી હોયતો એવું કહેવાય કે કેન્સર એટલે સામાન્ય કોષોનું અસામાન્ય અને અનિયંત્રીત વિભાજન.

પહેલાના જમાનામાં એમ કહેવાતું કે કેન્સર એટલે કેન્સલ પણ આધુનિક વિજ્ઞાન અને અધ્યતન સારવાર પદ્ધતિના કારણે હવે કેન્સર એટલે કેન્સલ નથી. શરૂઆતના તબક્કામાં જો નિદાન થાય અને યોગ્ય ઉપચાર કરવામાં આવે તો કેન્સર મટી શકે છે.

કેન્સરની મુખ્ય ત્રાણ સારવાર પદ્ધતિઓ છે

- (૧) શસ્ક્રિયાથી કેન્સરગ્રસ્ત ગાંઠને નાભૂદ કરવામાં આવે છે.
- (૨) કીમોથેચાપીની પદ્ધતિથી કેન્સરગ્રસ્ત કોષોને નાભૂદ કરવામાં આવે છે.
- (૩) રેડીયોથેચાપીથી કેન્સરને નાભૂદ કરાય છે.

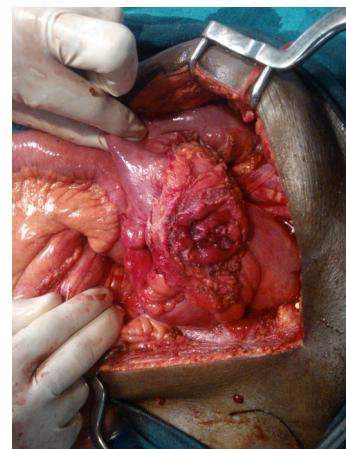
જ્યાં શક્ય હોય ત્યાં ઓપરેશન દ્વારા કેન્સરનો ઉપચાર કરવામાં આવે છે અને અમુક સંજોગોમાં કેન્સરના પ્રકાર અને સ્ટેજ પ્રમાણે કીમોથેચાપી અને રેડીયોથેચાપીની મહદૂદ લેવી પડે છે.

આ સાથે ફક્ત એક ઉદ્ઘાકરણ આપીશ જેમાં આગળના તબક્કાનું કેન્સર પણ સંપૂર્ણ સારવારથી મટી શક્યું છે.

પ્રકાશભાઈ, ઉમર વર્ષ ૬૦, જ્યારે પ્રથમવાર મારી પાસે આવ્યા ત્યારે તેમનું જાડા વાટે લોહી જવાની ફરીયાદ હતી સાથે પેશાબની પણ તકલીફ હતી. તેમની ફરીયાદના આધારે યોગ્ય જાતતપાસ, સીટી સ્કેન અને

બાયોપ્સીથી નક્કી કર્યું કે તેમને મોટા આંતરડાનું કેન્સર છે જે અત્યારના તબક્કે ઓપરેશનથી મટી શકે તેમ નથી. યોગ્ય તપાસના અંતે નક્કી કર્યું કે પ્રકાશભાઈને Neoadjuvant Chemotherapy આપવી જોઈએ તે પ્રમાણે નિષ્ણાંત તબીબ મિત્ર પાસે કીમોથેચાપીના કોર્સ કરાવ્યા અને જ્યારે કેન્સરગ્રસ્ત ગાંઠ ઓપરેશન માટે યોગ્ય લાગી ત્યારે ઓપરેશન દ્વારા મોટા આંતરડાની સાથે પેશાબની કોથળીનો થોડો ભાગ પણ કાઢવામાં આવ્યો. આંતરડાને ફરીથી જોડવામાં આવ્યું અને પેશાબની કોથળીને પડ્યા સાંધી દેવામાં આવી.

દર્દીને ૧૫ દિવસ સુધી પેશાબની નળી ચાખવામાં આવી. ૧૫ દિવસ પછી દર્દી સંપૂર્ણ સાજો થઈને ઘરે ગયો. આ પછી તેમની અધુરીએ સારવાર કીમોથેરાપી અને રેડીયોથેરાબીથી પૂર્ણ કરવામાં આવી.

એટલે કહેવાનું તાત્પર્ય એટલું કે કેન્સર થી નિચાશ થવાની જરૂર નથી. કોઈપણ તબક્કામાં યોગ્ય અને સમયસરની સારવારથી કેન્સર એટલે કેન્સલ એ બિલકુલ સાચું નથી. આ સાથે દર્દીના ઓપરેશન દરમ્યાનના ફોટોગ્રાફ આપની સમજણ માટે મુકેલ છે. કેન્સરનું નિદાન જેટલું વહેલું એટલી કેન્સરની મટવાની શક્યતાઓ વધારે છે.

સૌજન્ય

ડૉ. અશોક પટેલ - (MS) કેન્સર સર્જન

(મો) +૯૧-૮૮૨૫૦૨૦૫૪૪

ઈ-મેલ : drashoknita@yahoo.com

Recipe of the month Chocolate Mousse (2-3 person)

Ingredients

Eating Chocolate bar : 100 gm
Butter : 30 gm
Milk : 50 ml
Gelatin : 1 tbsp

OR

China grass (agar-agar) : 2 tsp

- ◆ Bowls / glasses / to set the mousse
- ◆ If using china grass, mix it with $\frac{3}{4}$ cup of water and boil it until it gets thickened.
- ◆ If using gelatin, mix it with $\frac{3}{4}$ cup of water, stir it continuously while boiling until it gets thickened.

Method

- 1) Put butter in a frying pan and melt it
- 2) Then add chocolate bar to it and melt to create a fine mix.
- 3) Now add milk to it.
- 4) When it gets properly mixed, lastly add gelatin in it. Mix properly and quickly pour into the selected bowls / cup. Refrigerate for 2 hours. Before serving, top it with white chocolate shavings/ cream/ choc chips, etc.

Approx. - Calories = 700 kcal, Protein = 15 gm

Courtesy CIMS Nutrition Department

ડૉ. વિનીત સાંખલા

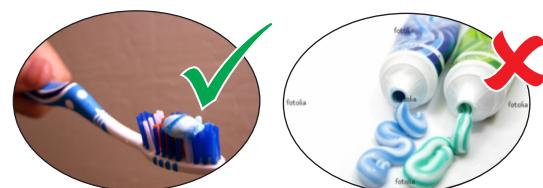
એમ.ડી., ડી.એમ.
(કાર્ડિયોલોજી - સીઅેમ્સી વેલ્વોર)
મોબાઇલ : +૯૧-૯૮૭૨૫૦ ૧૫૦૫૬

ડૉ. વિનીત સાંખલા હવેથી પોતાની ફુલ ટાઇમ સેવા
સીમ્સ હોસ્પિટલમાં આપશે. સીમ્સ ટીમ
ડૉ. વિનીત સાંખલાને સીમ્સમાં જોડાવવા બદલ ખુબ
ખુબ અભિનંદન પાઠ્ય છે.

The Truth About Your Toothbrush & Tooth Paste

Toothpaste

- ◆ Tooth paste is a must to brush your teeth to reduce surface tension.
- ◆ Any toothpaste which contains fluoride and IDA (Indian Dental Association) approved is good.
- ◆ If you have problem like sensitivity, then ask your dentist to prescribe you a specific toothpaste.

Toothbrush: Change every 3 months

Head – Small $\frac{1}{2}$ -1 inch
Handle – Should have proper size
Bristle – Soft, Nylon and rounded ends

Toothbrush Storage Tips

- ◆ Keep it rinsed. Wash off your toothbrush thoroughly with tap water every time you use it.
- ◆ Keep it dry. "Bacteria love a moist environment," Harms says. Make sure your brush has a chance to dry thoroughly between brushings. Avoid using toothbrush covers, which can create a moist enclosed breeding ground for bacteria.
- ◆ Keep it upright. Store your toothbrush upright in a holder, rather than lying it down.
- ◆ Keep it to yourself. No matter how close you are to your sister, brother, spouse, or roommate, don't ever use their toothbrush. Don't even store your toothbrush side-by-side in the same cup with other people's brushes. Whenever toothbrushes touch, they can swap germs.

Courtesy CIMS Dentistry Department

CIMS News Care & Cure Registered under RNI No. GUJBIL/2010/39100

Permitted to post at PSO, Ahmedabad-380002 on the 30th to 5th of every month under
Postal Registration No. GAMC-1813/2011-2013 issued by SSP Ahmedabad valid upto 31st December, 2013
Licence to Post Without Prepayment No. CPMG/GJ/102/2012 valid upto 31st December, 2013

If undelivered Please Return to

CIMS Hospital

Nr. Shukan Mall, Off Science City Road,
Sola, Ahmedabad-380060.
Phone : +91-79-2771 2771-75 (5 lines)
Mobile : +91-98250 66664, +91-98250 66668

Subscribe "CIMS News Care & Cure" : Get your "CIMS News Care & Cure", the information of the latest medical updates only ₹ 60/- for one year. To subscribe pay ₹ 60/- in cash or cheque/DD at CIMS Hospital Pvt. Ltd. Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060. Phone : +91-79-3010 1059 / 3010 1060. Cheque/DD should be in the name of : "CIMS Hospital Pvt. Ltd."
Please provide your complete postal address with pincode, phone, mobile and email id along with your subscription

નિઃશુલ્ક સીપીઆર શીખો અને એક બિંદગી બચાવો (કાર્ડિયોપલ્બોનરી રેસસીટેશન / કાર્ડિયાક મસાજ)

- શું તમારી આજુ-બાજુ કોઇનું હૃદય એકાએક બંધ પડી ગયું છે ?
- કોઇ બેહોશ થઈ ગયું છે ?
- કોઇનો શ્વાસ ઝંઘાઈ ગયો છે ?

સીપીઆર એટલે હૃદયની ગતિ બંધ પડી હોય તેવા
વ્યક્તિને આપવામાં આવતી તાલ્કાલિક સારવાર પ્રક્રિયા કે
જે કોઇપણ સામાન્ય વ્યક્તિ શીખો અને અપનાવી શકે છે.

સીમ્સ હોસ્પિટલ દર મહિનાના પહેલા રવિવારે રૂ કલાક માટે

નિઃશુલ્ક સીપીઆર ના કલાસનું આયોજન કરે છે.

સમય : સવારે ૧૦ થી ૧૨

રજીસ્ટ્રેશન માટે સંપર્ક કરો (મો) +૯૧-૯૦૯૬૦૬૬૫૨૮

સીમ્સ હોસ્પિટલ, શુકન મોલ નજુક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦. ઈમેલ : info@cims.me વેબ : www.cims.me

Printed, Published and Edited by Preeta Chag on behalf of the CIMS Hospital

Printed at High Scan Pvt. Ltd., 'Hi Scan Estate', Sarkhej-Bavla Highway, Changodar. Ahmedabad-382 213.

Published from CIMS Hospital, Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060.